

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ข้อความเบื้องต้นและความสำคัญของปัญหาที่วิจัย

เครื่องคอมพิวเตอร์ได้ก่อประโยชน์อย่างมหาศาลให้แก่สังคมมวลมนุษย์ ประเทศอุตสาหกรรมทั้งหลายต่างก็ได้อาศัยศักยภาพและความมีประโยชน์อย่างต่อเนื่องของเครื่องมือที่เทคโนโลยีพิเศษนี้ เครื่องคอมพิวเตอร์ได้เปิดทางสายใหม่ให้แก่โลกธุรกิจยุคใหม่แห่งการสื่อสารและโลกของนักวิทยาศาสตร์ ไม่เป็นที่น่าสงสัยเลยว่าคอมพิวเตอร์ได้สร้างความเปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวงในสังคมของเรา ในการทำสิ่งที่เคยเป็นไปไม่ได้ให้กลายเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ เครื่องคอมพิวเตอร์ได้นำเราไปสู่การเผชิญกับสภาวะการณ์ที่แปลกใหม่ทั้งหลาย และนอกจากนั้น ในขณะที่เครื่องคอมพิวเตอร์ได้มีการพัฒนาไปอย่างไม่หยุดยั้ง อาชญากรรมประเภทใหม่ซึ่งมีวิธีการกระทำความผิดใหม่ ๆ ซึ่งต้องอาศัยหรือเกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ก็ได้ปรากฏตัวขึ้น คำถามที่ว่า การกระทำความผิดทางอาญาเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์จะมีอยู่ในสังคมจริงหรือไม่นั้น อาจตอบได้อย่างปราศจากความสงสัยเลยว่า เป็นเรื่องที่มีอยู่จริง และจะยังคงมีอยู่ต่อ ๆ ไปอันถือได้ว่าเป็นการกระทำความผิดในทางอาญาที่มุ่งโดยตรงต่อหรือในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ การกระทำความผิดทางอาญาเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ได้ถูกค้นพบครั้งแรกในสหรัฐอเมริกา แต่ได้ขยายตัวไปยังประเทศต่าง ๆ เมื่อระบบคอมพิวเตอร์ได้ถูกนำเอาไปใช้กันทั่วโลก คำถามที่น่าครุ่นคิดต่อไปก็คือว่า จะมีเหตุผลกลใดหรือไม่ที่จะต้องสรรค์สร้างรูปแบบที่พิเศษเฉพาะออกไปในทางกฎหมาย ซึ่งจะนำมาบังคับใช้เฉพาะให้แก่ผู้เสียหายหรือสิ่งที่เป็นวัตถุแห่งการกระทำความผิดทางอาญาดังกล่าวนี

ความสำคัญของการกระทำความผิดทางอาญาที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ได้ทวีเพิ่มขึ้นอย่างมาก ดังจะเห็นได้จากเหตุผลในการประกาศใช้กฎหมายเกี่ยวกับการกระทำความผิดทางอาญาในเรื่องนี้ของมลรัฐฟลอริดาในสหรัฐอเมริกา ซึ่งกล่าวว่า

รัฐสภา ได้ค้นพบและขอประกาศว่า

1. การกระทำความผิดทางอาญาเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ เป็นปัญหาที่กำลังก่อตัวเพิ่มขึ้นทั้งในภาครัฐบาลและภาคเอกชน
2. การกระทำความผิดทางอาญาเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ได้ก่อให้เกิดความสูญเสียที่มีมูลค่ามหาศาลต่อสาธารณชน ซึ่งความเสียหายในเหตุการณ์แต่ละครั้งของการกระทำความผิดมีแนวโน้มที่จะสูงมากไปกว่าความเสียหายที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ในแต่ละครั้งของอาชญากรรมโจรผู้ดื้อน ๆ
3. โอกาสที่จะเกิดอาชญากรรมดังกล่าวต่อสถาบันทางการเงิน โครงการต่าง ๆ ของรัฐบาล เอกสารของทางราชการ รัฐวิสาหกิจอื่น ๆ โดยผ่านทาง การนำข้อมูลเท็จเข้าไปในระบบคอมพิวเตอร์ การใช้เครื่องอำนวยความสะดวกทางคอมพิวเตอร์โดยไม่มีอำนาจการแก้ไข เปลี่ยนแปลงหรือทำลายข่าวสารหรือเพิ่มข้อมูลทางคอมพิวเตอร์และการลักขโมยเอกสารทางการเงิน ข้อมูล และทรัพย์สินอื่น ๆ มีสูงมาก
4. ในขณะที่รูปแบบต่าง ๆ ของการกระทำความผิดทางอาญาเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์อาจถือได้ว่าเป็นเรื่องของความผิดทางอาญาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของบทบัญญัติทางกฎหมายที่มีอยู่แล้วโดยทั่วไป แต่ก็นับว่าเป็นที่เรียวร้องกันและเป็นเรื่องที่เหมาะสมที่จะพิจารณาว่า ควรที่จะมีกฎหมายใหม่มาผนวกหรือเสริมเพิ่มเติมเพื่อที่จะห้ามการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในทางที่ผิดในรูปแบบต่าง ๆ¹

การกระทำความผิดทางอาญาเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ เป็นปัญหาที่ก่อตัวเพิ่มขึ้นมากในต่างประเทศ โดยเฉพาะในประเทศสหรัฐอเมริกาที่เป็นต้นคิดของการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็นเหตุผลธรรมดาของความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาของการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์กับปัญหาที่ติดตามมาประเทศไทยซึ่งรับเอาเทคโนโลยีทางด้านนี้มาใช้จึงย่อมจะต้องประสบปัญหานี้เช่นเดียวกันในอนาคตและเมื่อคำนึงถึงเหตุผลในการประกาศใช้กฎหมายของรัฐสภามลรัฐฟลอริดาว่า ความสูญเสีย

---

¹Colin Tapper, "Computer Crime : Scotch Mist?" The Criminal, Law Reveiw (January 1987) : 5.

มีมูลค่ามหาศาลในแต่ละครั้งของการกระทำความผิด ประกอบกับโอกาสที่จะเกิดแก่สถาบันที่สำคัญ ๆ ของประเทศอันจะเป็นผลทำให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวมมีสูงมาก ซึ่งแม้ว่ารูปแบบต่าง ๆ ของการกระทำความผิดอาจจะต้องอยู่บนพื้นฐานของกฎหมายที่มีอยู่บ้างแล้วก็ตาม แต่ก็มิใช่ว่าผิดแผกแตกต่างออกไปซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายได้โดยง่าย ดังนั้น จึงสมควรที่จะมีการวิเคราะห์ความผิดในเรื่องนี้ให้กระจ่างชัด เพื่อผลในการรับมือกับการกระทำความผิดที่เกิดจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดังกล่าวนี้

การกระทำความผิดทางอาญาเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เป็นจำนวนมากอาจถูกดำเนินคดีได้โดยอาศัยบทบัญญัติของกฎหมายที่มีอยู่แล้วทั่ว ๆ ไป โดยไม่ต้องค้นหาหลักลงไปถึงเรื่องทางเทคโนโลยี แต่ก็มี การกระทำความผิดอีกเป็นจำนวนมากที่จะเรียกได้ว่าแตกต่างจากอาชญากรรมทั่ว ๆ ไป เมื่อเทียบกันในเรื่องของผู้กระทำความผิด สภาพแวดล้อม รูปแบบของทรัพย์สินที่สูญเสีย รูปแบบของการกระทำ มาตรฐานของการนับเวลา และสภาพทางภูมิศาสตร์ ซึ่งแสดงว่าการกระทำความผิดชนิดนี้มีลักษณะเฉพาะที่ต้องอาศัยความสามารถและการกระทำที่พิเศษแตกต่างจากเรื่องทั่ว ๆ ไป เครื่องคอมพิวเตอร์กำลังก่อให้เกิดอาชญากรรมประเภทใหม่ ๆ เหล่านี้ขึ้นในสังคมของเรา²

การเกิดอาชญากรรมใหม่ ๆ ของการทำงานที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ได้ก่อให้เกิดอาชญากรรมพวกใหม่ขึ้น เป็นต้นว่า นักเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ พนักงานใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ พนักงานเก็บรักษาเทปคอมพิวเตอร์ และวิศวกรทางอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งทำงานกันอยู่ในสภาพแวดล้อมชนิดใหม่ อาชญากรรมโดยปกติทั่ว ๆ ไปมักจะเกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมของการกระทำด้วยน้ำมือของมนุษย์ แต่ในปัจจุบัน อาชญากรรมบางประเภทได้กระทำกันภายในเครื่องคอมพิวเตอร์ในสภาพแวดล้อมที่แปลกพิเศษออกไปในห้องปฏิบัติการซึ่งมีการยกระดับให้สูงขึ้น ลดขนาดห้องให้ต่ำลง มีกล้องสีเทาวัดใหญ่วางอยู่เรียงรายทั่วไป แสงไฟที่สว่างจ้า เทปที่กำลังหมุน และเสียงดังกระหึ่ม

²National Criminal Justice Information and Statistics Service, Law Enforcement Assistance Administration, U.S. Department of Justice, COMPUTER CRIME : Criminal Justice Resource Manual (Washington D.C. : U.S. Government Printing Office, 1979), p.1.

ของเครื่องปรับอากาศภายในห้องที่ตั้งอยู่อย่างไม่หยุดยั้ง³

วิธีการของการกระทำความผิดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นก็เป็นของใหม่ ภาษาที่ไม่อาจเข้าใจได้ โดยคนธรรมดาทั่ว ๆ ไปซึ่งใช้กับเครื่องคอมพิวเตอร์ได้ถูกพัฒนาขึ้น วิธีการของการกระทำความผิดเหล่านี้มีตัวอย่างเช่น การโกงข้อมูล (Data Diddling) อูบยาฆ่าไม้ (Trojan Horse) ระเบิดลอจิก (Logic Bombs) เทคนิคไส้กรอกซาลามิ (Salami Techniques) ข้อมูลรั่ว (Data Leakage) และการโจมตีสลับ (asynchronous Attacks) เป็นต้น รูปแบบของวัตถุเป้าหมายของการกระทำมากมายหลายอย่างก็เป็นของใหม่ เงินตราทางอิเล็กทรอนิกส์ เงินตราในรูปแบบของกระดาษธรรมดาและที่เป็นพลาสติก ดังเช่น บัตรเครดิตต่าง ๆ บัตรนี้ได้เข้ามาแทนที่ทรัพย์สินโดยขึ้นอยู่กับเจตนาของการกระทำให้สูญสิ้นไป เงินตราในรูปแบบของสัญญาณทางอิเล็กทรอนิกส์และแบบแผนทางแม่เหล็กได้เก็บรักษาไว้และดำเนินการกันอยู่ภายในเครื่องคอมพิวเตอร์และได้ออนกันไปมาโดยผ่านทางสายโทรศัพท์ เงินตราต่าง ๆ ได้ใช้ชำระหนี้และได้รับชำระหนี้กันในบัญชีซึ่งอยู่ภายในเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์และแฟ้มข้อมูลต่าง ๆ แสดงให้เห็นถึงทรัพย์สินในรูปแบบใหม่ ๆ อันเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับความผิดฐานลักทรัพย์ ชักยอก ฉ้อโกง ทำให้เสียทรัพย์สินและอื่น ๆ บรรดาข้อมูลที่ถูกไว้โดยวิธีการทางแม่เหล็กและอุปกรณ์ทางอิเล็กทรอนิกส์นั้น ถ้านำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลทางเอกสารในระบบที่ทำงานด้วยมือแล้ว จะเห็นได้ว่ามีความกระตือรือร้นกว่า เปลี่ยนรูปได้ง่ายกว่า และสามารถที่จะเข้าถึง (Access) ได้ก็แต่โดยวิธีการที่เป็นทางอ้อมเท่านั้น ปรากฏการณ์เช่นนี้ได้ก่อให้เกิดสถานการณ์ที่แตกต่างออกไปจากเดิมในเรื่องของการกระทำความผิดในทางอาญา และโดยความเป็นจริงแล้ว เครื่องคอมพิวเตอร์ในทุกวันนี้ก็ได้กลายเป็นสิ่งที่จำเป็นของระบบธุรกิจต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว ซึ่งทรัพย์สินที่มีรูปร่างอื่น ๆ รวมทั้งสินค้าที่เก็บรักษาไว้ในโกดังสินค้าทั้งหลายและสิ่งของต่าง ๆ ที่นำเข้าไปหรือส่งออกมาจากโรงงานต่างก็มี การแทนที่โดยบันทึกซึ่งอยู่ในเอกสารที่เก็บไว้ภายในระบบคอมพิวเตอร์⁴

ระยะเวลาของการกระทำความผิดก็แตกต่างกันไปด้วย โดยทั่วไประยะเวลาของการกระทำ ความผิดทางอาญาอื่น ๆ จะถูกนับเป็น นาที ชั่วโมง วัน สัปดาห์ เดือน และปี แต่ในปัจจุบัน

³Ibid

⁴Ibid., p.1-2.

อาชญากรรมบางประเภทเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์มีการกระทำความผิดภายในระยะเวลาที่น้อยกว่า 0.03 ของวินาที ดังนั้นอาชญากรรมทางเครื่องจักรกลอิเล็กทรอนิกส์เหล่านี้จะต้องมีการพิจารณา ในรูปแบบของมาตรฐานการนับเวลาอันใหม่ เพราะความเร็วของการทำงานของคำสั่งในเครื่องคอมพิวเตอร์มีสูงมาก⁵

ข้อบังคับหรือข้อจำกัดทางนิติศาสตร์ ไม่อาจยับยั้งการกระทำความผิดชนิดใดชนิดหนึ่งได้อีกต่อไป เครื่องโทรศัพทที่ซึ่งต่อเชื่อมอยู่กับเครื่องคอมพิวเตอร์ที่เป็นสถานีรับส่งติดต่อกันไม่ว่าจะตั้งอยู่บนพื้นที่ส่วนใดแห่งหนึ่งก็ตาม ก็สามารถที่จะใช้ประกอบอาชญากรรมได้ในระบบคอมพิวเตอร์ โดยผ่านทางสายโทรศัพท์ที่เชื่อมโยงเครือข่ายของเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ตั้งอยู่ในแต่ละส่วนของโลกเข้าด้วยกันนั้นได้⁶

อย่างไรก็ตามการขยายตัวที่แท้จริงของการกระทำความผิดทางอาญาเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ เป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ที่จะกำหนดด้วยเหตุผลสองประการ ประการแรก ผู้เสียหายไม่เต็มใจที่จะรายงานให้ทราบถึงอาชญากรรมดังกล่าวที่เกิดขึ้น โดยกลัวว่าจะดึงดูดความสนใจของสาธารณชน และเป็นทิวพากษ์วิจารณ์กัน อีกทั้งเป็นการเปิดเผยความเป็นไปได้ของการกระทำความผิดจะทำให้ทราบถึงจุดอ่อนของระบบธุรกิจของตัวเอง ประการที่สอง พนักงานอัยการหรือผู้เสียหายต่างก็มีความลังเลใจที่จะฟ้องร้อง และศาลเองก็ไม่สู้จะเต็มใจที่จะพิจารณาคดีพิพาท เพราะต่างฝ่ายต่างก็ไม่เข้าใจอย่างลึกซึ้งเพียงพอถึงวิธีการของเทคโนโลยีดังกล่าวนี้ และไม่ค่อยจะมองเห็นถึง ภัยร้ายที่จะเกิดขึ้นต่อสาธารณชนจากการกระทำดังกล่าว

ธรรมชาติของอาชญากรรมกำลังจะเปลี่ยนโฉมหน้าไปตั้งที่เทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์ได้เปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมและวิธีการของการกระทำความผิดทางอาญาไปนั้น ในปัจจุบันยังไม่มีตัวเลขทางสถิติที่แน่นอนเกี่ยวกับความผิดทางอาญาชนิดนี้ ทั้งนี้เพราะยังไม่มีเครื่องมือหรือวิธีการทางสถิติใดที่เหมาะสมซึ่งจะนำมาใช้เก็บข้อมูลทางสถิติได้ อย่างไรก็ตาม ขนาดของความสูญเสียของกรณีความผิดที่โตมีการรับรู้แล้วในต่างประเทศกำลังทวีสูงมากขึ้น ดังนั้น ความพยายามที่จะช่วยกันหาหนทางในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมดังกล่าวนี้กันอย่างเข้มแข็งขึ้นก็จะต้องก่อให้เกิดขึ้น จะต้องมี การเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันอาชญากรรมกระทำความผิด ต้องมีการอบรมผู้สอบสวนผู้พิทักษ์

⁵Ibid., p.2.

⁶Ibid.

ต้องมีการตระเตรียมขบวนการยุติธรรมให้พร้อม เพื่อที่จะใช้รับมือกับปรากฏการณ์ที่ผิดแผกออกไป
ของอาชญากรรมชนิดนี้⁷

แม้ว่าจะยังมีข้อโต้แย้งถึงความมีอยู่ของการกระทำความผิดทางอาญาเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์
และความต้องการอย่างจริงจังในการบัญญัติกฎหมายพิเศษเฉพาะเรื่อง แต่ก็ไม่ใช่ที่สงสัยเลยว่า
ได้มีคดีชนิดนี้จำนวนหนึ่งได้เกิดขึ้นแล้วจริงในต่างประเทศ ซึ่งเครื่องคอมพิวเตอร์ได้ตกเป็นทั้งฝ่าย
วัตถุที่เสียหายหรือเป็นเครื่องมือของการกระทำความผิดทางอาญา เนื้อหาในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ก็จะ
ได้พูดถึงการกระทำความผิดเหล่านี้และคำนิยามกาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของศาลในต่าง ประเทศ
รวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้วยตามสมควร พร้อมทั้งเสนอแนะกฎหมายที่จะนำมาบังคับใช้กับความ
ผิดที่เกิดขึ้นในประเทศไทยได้ด้วย

การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ได้ขยายตัวขึ้นอย่างกว้างขวางตลอดชั่วระยะเวลาไม่กี่ปีที่ผ่านมา
เป็นที่ตระหนักกันว่า เครื่องมือประดิษฐ์ที่มีรูปร่างหน้าตาแปลก ๆ พิสดารที่เรียกกันว่าเครื่อง
คอมพิวเตอร์นี้ ไม่ใช่สิ่งที่เป็นที่คุ้นเคยของนักกฎหมายเท่าไรนัก แต่ในฐานะที่นักกฎหมายก็เป็นส่วน
หนึ่งของสังคม และนักกฎหมายเองก็ไม่มีเหตุผลใด ๆ ที่จะหลบหลีกหนีหน้าปัญหาอันยุ่งยากนี้ เหมือน
ดังเช่นบรรพบุรุษของเราที่ต้องเผชิญหน้ากับปัญหาอาชญากรรมใหม่ ๆ ในสมัยนั้น ซึ่งในที่สุดก็กลายเป็น
เป็นอาชญากรรมธรรมดา ๆ ในปัจจุบัน จึงถือได้ว่าเป็นหน้าที่ของนักกฎหมายทุกคนที่จะต้องหาหน
ทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากเทคโนโลยีใหม่ชนิดนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปให้ได้ สำหรับผู้เขียนเองเห็นว่า
ในที่สุดท่านผู้อ่านทั้งหลายก็จะพบว่า พวกเราสามารถที่จะจัดการกับการกระทำความผิดทางอาญา
เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ได้ โดยไม่จำเป็นต้องมีคุณวุฒิในทางคณิตศาสตร์หรือในทางวิศวกรรม เช่น
เดียวกับการลักขโมยรถยนต์ซึ่งไม่จำเป็นต้องมีปริญญาทางด้านเครื่องยนต์ใด ๆ เลย เครื่อง
คอมพิวเตอร์ไม่ยากถึงเพียงนั้นจริง ๆ อุปสรรคของความกลัวและการตกหลุมพรางของศัพท์ทาง
เทคนิคที่ยุ่งยาก ไม่อาจเข้าใจได้ทั้งหลายนั้นต่างหากที่เป็นอันตรายต่อการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งผู้
เขียนเชื่อว่าอาจทำลายให้หมดสิ้นไปได้ด้วยความมั่นใจในตัวเองเพิ่มขึ้นอีกสักเพียงเล็กน้อย เนื้อหา

⁷Sanford H. Kadisk, "COMPUTER CRIME", in ENCYCLOPEDIA OF CRIME AND JUSTICE (New York : The Free Press, A Division of Mcmillan Inc., 1983), p.219.

ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะได้ช่วยส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ และจะเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาของการกระทำความผิดทางอาญาเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ได้เป็นอย่างดี

โดยทั่วไป กฎหมายอาญาได้บัญญัติขึ้นเพื่อที่จะใช้จัดการเกี่ยวกับการกระทำที่เป็นปฏิปักษ์กับสังคม กฎหมายเน้นตรงที่ "การกระทำ" ดังกล่าว เช่น การลักทรัพย์ การทำให้เสียทรัพย์ และการทำให้เสียหายต่อชีวิตร่างกายของบุคคล เป็นต้น โดยปกติจะไม่เน้นตรงที่เครื่องมือที่ได้ใช้ในการกระทำหรือเน้นตรงที่ผู้เสียหายของการกระทำดังกล่าว จะเห็นได้ว่าไม่มีกฎหมายอาญาที่มุ่งถึงเฉพาะเกี่ยวกับเรื่องของ "ไม้ขีดไฟ" อันเป็นวัตถุที่ได้ใช้ในการวางเพลิงเผาทรัพย์ และไม่มีกฎหมายอาญาในเรื่อง "ตู้เก็บเอกสาร" ซึ่งนำมาใช้จัดการเกี่ยวกับลักข่วสารทางธุรกิจที่ได้เก็บรักษาไว้ใน "เครื่องมือ" ดังกล่าว ในทำนองเดียวกัน เมื่อจะพิจารณาถึงการกระทำความผิดทางอาญาเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ย่อมจะไม่เรียกความผิดชนิดนี้ว่าเป็นความผิดในเรื่อง "คอมพิวเตอร์" เฉย ๆ ในต่างประเทศเอง เมื่อมีการพิจารณาหาหนทางบัญญัติกฎหมายใหม่ที่จะนำมาใช้วางระเบียบปฏิบัติ หรือห้ามการกระทำบางอย่างซึ่งเกี่ยวข้องกับหรือมุ่งโดยตรงต่อเครื่องคอมพิวเตอร์ หน่วยงานของขบวนการยุติธรรมที่มหน้าก ในการบังคับใช้กฎหมายและฝ่ายนิติบัญญัติเองก็ดูเหมือนจะยังหาหนทางที่จะเน้นถึงการกระทำที่เครื่องคอมพิวเตอร์ไม่อาจจะต่อต้านนั้นไม่ได้ด้วยเหตุผลบางประการ อย่างไรก็ตาม ในการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ นอกจากจะมีการวิเคราะห์ในเรื่องการกระทำที่เป็นความผิดทางอาญาแล้ว วิธีการเขียนก็จะได้อาศัยลักษณะการแบ่งแยกการดำเนินการของเครื่องคอมพิวเตอร์ที่แบ่งออกเป็นขั้นตอนต่าง ๆ มาบรรณาการกระทำความผิดทางอาญาทั้งหลาย ทั้งนี้ เพื่อที่จะอำนวยความสะดวกแก่การทำ ความเข้าใจในเรื่องของการกระทำแต่ละชนิดที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์นั้นเป็นสำคัญ

1.2 วัตถุประสงค์และขอบเขตของการวิจัย

ปัญหาในเรื่องของการกระทำความผิดทางอาญาเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์อาจแบ่งออกได้เป็นสามเรื่องใหญ่ ๆ คือ การสืบสวนจับกุมและการสอบสวน การป้องกัน และการบังคับใช้กฎหมาย

การสืบสวนจับกุมผู้กระทำผิดทางอาญาเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์นับว่าเป็นเรื่องที่ยากและเป็นปัญหาใหญ่สำหรับเจ้าพนักงานฝ่ายสืบสวนคดีอาญา เพราะความผิดประเภทนี้มักจะมีผู้กระทำ ความผิดได้ยาก คดีเก่าที่เคยเกิดขึ้นและได้มีการเปิดเผยออกมาในต่างประเทศส่วนใหญ่จะค้นพบ

โดยบังเอิญ และไม่ใช่เป็นการจับได้โดยการตรวจสอบทางบัญชีธรรมดา ๆ เท่านั้น ดั้งเดิมก็ต้องใช้ระยะเวลาในการสืบสวนกันนานมากในแต่ละคดีนับตั้งแต่เริ่มมีการกระทำความผิด บุคคลที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ทั้งในภาครัฐบาลและภาคเอกชนต่างก็มีความโง่เขลาไปในทางไม่สู้จะเต็มใจนักที่จะรายงานให้ทราบถึงคดีต่าง ๆ เหล่านี้ เพราะกลัวว่าจะทำให้เป็นเรื่องที่ทำให้กลายเป็นปฏิปักษ์กับสาธารณชน ส่วนการสอบสวนก็จะให้ได้รับผลสำเร็จอย่างสมบูรณ์นั้น พนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการก็จะต้องได้รับการฝึกฝนอบรมกันอย่างเป็นพิเศษอีกด้วย โดยจะต้องทำให้เกิดทักษะในเรื่องของเทคนิคต่าง ๆ เพื่อจะได้มีความรู้ความสามารถที่จะควบคุมและกำหนัดทิศทางการสอบสวน ในคดีที่ซับซ้อนพลิกแพลงพิสดารได้ รู้จักใช้ประโยชน์จากการช่วยเหลือของผู้เชี่ยวชาญในทางคอมพิวเตอร์ ในคดีที่ซับซ้อนน้อยกว่านั้น พนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการก็จะต้องมีพื้นฐานความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์เป็นอย่างดีกว่าทำงานได้ อย่างไรก็ตามและจะใช้งานได้อย่างไรและจะต้องเข้าใจถึงความหมายของศัพท์ทางเทคนิค ได้อย่างดีอีกด้วย อย่างไรก็ตาม เนื้อหาของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ก็ยังไม่พาดพิงไปถึงปัญหาในเรื่องของการสืบสวนจับกุมและการสอบสวนผู้กระทำความผิดเหล่านี้ ซึ่งจำเป็นจะต้องอาศัยความรู้และทักษะในด้านการสืบสวนและการปราบปรามอันมิใช่เป็นวัตถุประสงค์ของผู้เขียน

การป้องกันการกระทำความผิดทางอาญาเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ก็นับว่าเป็นปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่งในการควบคุมอาชญากรรมประเภทนี้ โดยปกติความปลอดภัยของระบบคอมพิวเตอร์จะขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของการป้องกันที่มีอยู่ในระเบียบวิธีการปฏิบัติของการทำงานและการบำรุงรักษา และการควบคุมภายในระบบคอมพิวเตอร์ และความซื่อสัตย์ของบุคคลที่อยู่ในตำแหน่งหน้าที่ที่สำคัญ ๆ ความต้องการในการพัฒนามาตรการความปลอดภัยเพื่อที่จะป้องกันเครื่องคอมพิวเตอร์และสิ่งที่เกี่ยวข้องอยู่กับมันเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จะเริ่มมีการยอมรับกันเมื่อมีการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์กันมากขึ้น อยู่ในปัจจุบัน การป้องกันนั้นอาจทำได้ง่ายก็แต่ในยุคแรก ๆ ของการใช้งานเครื่องคอมพิวเตอร์เท่านั้น ในปัจจุบัน ปัญหาต่าง ๆ ได้ทวีขึ้นเป็นอย่างมากเมื่อเทคนิควิธีการต่าง ๆ ได้พัฒนาก้าวหน้าขึ้นซับซ้อนจนจะสามารถที่จะใช้แหล่งข้อมูลร่วมกันในขณะเดียวกันของผู้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์หลาย ๆ คน การเก็บรักษาข้อมูลต่อเนื่องกันจากงานชิ้นหนึ่งไปสู่งานอีกชิ้นหนึ่ง และการให้บริการแก่บุคคลหลาย ๆ คนในขณะเดียวกัน กล่าวอีกนัยหนึ่ง เครื่องคอมพิวเตอร์ได้ถูกนำมาใช้ทำประโยชน์กันมากขึ้น จนเปิดโอกาสให้เกิดความเป็นไปได้ต่าง ๆ ในทางการเอาประโยชน์จากการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โดยไม่ได้รับอนุญาตหรือทุจริตและก่อให้เกิดความสูญเสียอย่างสาหัสสากรรจ์

จากการใช้งานกันอย่างผิดพลาด อย่างไรก็ตาม การป้องกันก็อาจทำได้โดยการใช้อุปกรณ์ทางเทคนิคต่าง ๆ เช่นการใช้ประตูกลทางอิเล็กทรอนิกส์ การควบคุมการเข้าถึงโดยการใช้รหัสผ่าน การป้องกันเพิ่มข้อมูลโดยการควบคุมการเข้าถึง และการแปลงรหัส เป็นต้น แต่ถึงอย่างไรก็ตาม ปัญหาความปลอดภัยของระบบคอมพิวเตอร์ที่แท้จริงก็มีสาเหตุมาจากมนุษย์นั่นเอง มาตรการความปลอดภัยจึงควรที่จะต้องดำเนินไปในทางที่จะควบคุมบุคลากรผู้ทำงานอยู่กับเครื่องคอมพิวเตอร์นั้น ๆ และเช่นเดียวกับปัญหาการสืบสวนจับกุมและการสอบสวน เนื่องจากปัญหาในทางป้องกันการกระทำคามผิดทางอาญาเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์จำเป็นที่จะต้องอาศัยความรู้ในทางวิศวกรรมอยู่มาก เพื่อที่จะทำความเข้าใจในวิธีการป้องกันได้อย่างลึกซึ้งและมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ในการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนจึงจะไม่ก้าวล่วงเข้าไปในส่วนนี้ด้วย

ฉะนั้น วัตถุประสงค์และขอบเขตของเนื้อหาในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงจะเป็นเพียงการศึกษาเพื่อตอบปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายอาญาของไทยในความผิดที่เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ หนทางแก้ไขปัญหา ตลอดจนแสดงให้เห็นถึงลักษณะรูปแบบ และวิธีการของการกระทำคามผิดต่าง ๆ ว่ามีอย่างไร รวมทั้งการกระทำต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอาจจะเกิดความผิดอะไรได้บ้าง โดยใช้วิธีพรรณนาถึงรายละเอียดต่าง ๆ ของความผิด เพื่อจุดประสงค์ในการทำความเข้าใจถึงความผิดชนิดนี้ และเพื่อผลในการเตรียมตัวเพื่อรับมือกับอาชญากรรมดังกล่าว แล้วจึงจะยกความผิดที่เกิดจากการกระทำแต่ละชนิดมาวิเคราะห์วิจารณ์ โดยการเปรียบเทียบกฎหมายของสหรัฐอเมริกาและกฎหมายไทย และแสดงให้เห็นถึงข้อบกพร่องของการบังคับใช้กฎหมายอาญาของไทย อีกทั้งการกระทำบางอย่างซึ่งกฎหมายอาญาที่มีอยู่ในปัจจุบัน ไม่อาจครอบคลุมได้ถึง พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางในการบัญญัติกฎหมายใหม่ที่จะนำมาบังคับใช้ควบคุมการกระทำคามผิดเหล่านี้ให้ได้อย่างได้ผล

1.3 สมมติฐานในการวิจัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เขียนขึ้น โดยอาศัยการวางพื้นฐานความคิดว่า กฎหมายอาญาของไทย ไม่อาจนำมาบังคับใช้กับการกระทำคามผิดทางอาญาเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ได้ทั้งหมด เนื่องจากผลของความเจริญทางเทคโนโลยีอันก่อให้เกิดปัญหาทางกฎหมายซึ่งเกิดจากการเกิดรูปแบบใหม่ของการกระทำคามผิดและรูปแบบใหม่ของทรัพย์สิน และมีความจำเป็นที่จะต้องบัญญัติกฎหมายใหม่เพิ่มขึ้น เพื่อให้ครอบคลุมความผิดในเรื่องนี้ได้อย่างเหมาะสม

1.4 ประโยชน์ที่จะได้จากการวิจัย

ผลของการวิจัยครั้งนี้จะช่วยทำให้เกิดความเข้าใจในเรื่องของลักษณะรูปแบบ และวิธีการของการกระทำความผิดทางอาญาเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ รู้ถึงหนทางที่จะนำบทบัญญัติกฎหมายอาญาของไทยมาบังคับใช้ได้อย่างคล่องแคล่วยิ่งขึ้น รู้ถึงข้อบกพร่องของตัวบทกฎหมายอาญาของไทย รวมทั้งสิ่งที่ผู้เขียนค้นพบในทางกฎหมาย ซึ่งอาจมีผลในทางแก้ไขปัญหาในส่วนนี้ได้

การพัฒนากฎหมายในเรื่องนี้จะมีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจของเมืองไทยที่กำลังจะก้าวไปสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรม (นิคส์) หรือประเทศอุตสาหกรรมการเกษตร (แนคส์) เพราะอุตสาหกรรมใหญ่ ๆ มีความซับซ้อนหรือมีข้อมูลต่าง ๆ เป็นจำนวนมากหรือที่ต้องเก็บรักษาข้อมูลทางการค้าไว้เป็นความลับ มักจะต้องอาศัยเครื่องคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือเพื่อที่จะช่วยในการบรรลุวัตถุประสงค์ในทางธุรกิจอุตสาหกรรมดังกล่าวอีกทางหนึ่งด้วย การมีกฎหมายมารองรับเพื่อคุ้มครองประโยชน์ในด้านนี้จึงอาจนับได้ว่าเป็นการดำเนิรทิศทางของกฎหมายที่พัฒนาสอดคล้องกับแผนการพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติได้เป็นอย่างดี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย